



Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Pohdi alla olevan lainauksen perusteella kysymystä suomalaisten arvoista.

”Suomessa ollaan nykyisin yhtä mieltä siitä, että on käytävä arvokeskustelua. Muusta arvoihin liittyvästä ei yksimielisyyttä sitten olekaan. Toiset ovat sitä mieltä, että maassa on arvotyhjiö, toisten mielestä taas arvoja on niin paljon, että ongelmana on pikemminkin, miten niiden kesken osaisi valita.”

Klaus Helkama: *Koulu ja arvokasvatus*. Kirjassa *Kaikki Virtaa* (2006).

2. Professori Muhammed S. Dajani pohtii alla viestien uskottavuutta. Onko totta, että aito keskustelu uskonnottomien ja uskovien välillä ei ole mahdollista?

”Ihmiset kysyvät mieluummin kuka kirjoitti kuin mitä hän kirjoitti; jos sekulaari puhuu uskonnoista, hänen viestinsä jätetään huomiotta.”

(käännös)

Muhammed S. Dajani Jerusalemissa 9.3.2007

3. Vieraantumisen sanotaan usein olevan syynä huumeiden käyttöön ja muuhun rikollisuuteen.
- Mitä vieraantumisella tarkoitetaan?
 - Miten vieraantumista pyritään torjumaan?
 - Ketkä ajattelijat ovat korostaneet vieraantumisen merkitystä?

4. Richard Dawkins kirjoittaa teoksessaan *Jumalharha (The God of Delusion, 2006)*:
”Valikoimme mihin Pyhän kirjan osiin uskomme ja mitkä osat pyyhkäisemme syrjään symboleina tai vertauksina. Tällainen valikointi perustuu henkilökohtaiseen päätökseen.”
(Suomennos Kimmo Pietiläinen 2007) Dawkinsin oma esimerkki on kertomus vedenpaisumuksesta ja Nooan arkista. Pohdi, millä tavalla yksilön suhde uskonnon oppeihin muodostuu.

5. Valitse yksi katsomus, esimerkiksi hindulaisuus, ja kerro, kuinka siinä selitetään:
- maailman synty
 - ihmisen kuoleman jälkeinen olotila
 - ihmisen ja jumaluuden suhde.

6. Mitä arvoja uusi tietotekniikka edistää, ja mitä se syrjii?

7. Voidaanko ajatella, että ateismi, tiede ja sosiaalinen liberalismi ovat uskontojen kaltaisia ajatusrakennelmia? Kuvaile kahta edellä mainittua ajatusrakennelmaa ja vertaa niiden ominaisuuksia uskonnon tunnusmerkkeihin.
8. UNESCO:n maailmanperintölistalla on kohteita, joiden voidaan sanoa edustavan kulttuurin pimeää puolta: sotaa, sortoa ja tietämättömyyttä. Mikä tekee näistä kohteista säilyttämisen arvoisia? Voit käyttää vastauksessasi alla olevaa aineistoa.



Kuvat vasemmalta ylhäältä alkaen: Suomenlinna, Suomi; Rooman valtakunnan raja eli limes, Saksa; Masadan linnoitus, Israel; Goréen orjakauppaosaari, Senegal; Colosseum, Italia; Auschwitz, Puola.
Kuvat: Tykografi

- +9. Miehet ja naiset eroavat toisistaan monella tavalla. Jotkut aivotutkijat ovat esittäneet, että naisten ja miesten aivot ovat rakenteellisesti erilaiset, mistä johtuu myös ajattelun ja tunne-elämän erilaisuus. Jos näin on, pitäisikö eri sukupuolten koulutus järjestää eri tavalla, vai pitäisikö koulutuksella pyrkiä vähentämään eroja? Tarkastele asiaa arvojen ja oikeudenmukaisuuden kannalta. Käytä hyväksesi biologian, psykologian ja yhteiskuntaopin tietojasi.



Opettajankoulutuslaitos, Chirala, Intia.
Kuva: Tykografi 2007

- +10. Kuvaile vähintään kolme maailmanlaajuista ongelmaa, jotka koetaan ajankohtaisiksi ja merkittäviksi. Pohdi niiden todennäköisiä ja vaihtoehtoisia kehityspolkuja ja tulevaisuudenkuvia.